

AKADEMIA E SHKENCAVE DHE E ARTEVE E KOSOVËS
SEKSIONI I GJUHËSISË DHE I LETËRSISË

Ali Podrimja

VEPRA

VËLLIMI I TRETË

PRISHTINË, 2013

KOSOVA ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
SECTION OF LITERATURE AND LINGUISTICS

Ali Podrimja

WORKS

III

Editorial board:

Ali Aliu, editor
Rexhep Ismajli
Eqrem Basha
Sabri Hamiti
Mehmet Kraja

PRISHTINË, 2013

AKADEMIA E SHKENCAVE DHE E ARTEVE E KOSOVËS
SEKSIONI I GJUHËSISË DHE I LETËRSISË

Ali Podrimja

VEPRA

VËLLIMI I TRETË

Redaksia:

Ali Aliu, redaktor përgjegjës
Rexhep Ismajli
Eqrem Basha
Sabri Hamiti
Mehmet Kraja

PRISHTINË, 2013

HIJA E TOKËS

Bota e re, Prishtinë, 1971

A tyre që u bënë liria jonë

Me respekt e admirim
B. Currit, A. Vokshit, E. Durakut,
G. Tërbeshit, M. Bakiut...

autori

Cikli i parë nga “Hija e tokës” është botuar për herë të parë më 1961 në revistën “Jeta e re” – numër 1. Ndërkaq më 1968 është përkthyer e botuar në gjuhën serbokroate e maqedone me titull “Metohi – kullë e lartë”.

I.

(EPIKA)

Pesë shekuj kam shitur gjakun
e rritur jam me gjakun e shitur.

Merre me mend –
pesë shekuj kam hëngër veten

dhe s'kam ditur të qesh
me veten e tepruar.

Miq,
Kosova është gjaku im që nuk falet!

1. (UNË, BIRI YT)

Unë, biri yt, Kosovë, t'i njoh dëshirat e heshtura,
t'i njoh ëndrrat e tua, erërat e fjetura me shekuj.

Unë, biri yt, Kosovë, t'i njoh vuajtjet, gëzimet, vdekjet,
t'i njoh lindjet e bardha, caqet e tua të kallura.

Unë, biri yt, Kosovë, ta di gjakun që të vlon në gji,
dallgën kur të rrahë netëve t'pa gjumë
e të shpërthejë do si vullkan.

Unë, biri yt, më mirë se kushdo tjetër të njoh, Kosovë.

2. (SHTËPIA IME PA QETËSI)

Shtëpia ime prej kashte, prej balte;
shtëpia ime prej vuajtje;
shtëpia ime prej gëzimit;
shtëpia ime me një bisht dhe.

Gjel, kur ti kërcen tra e m'tra
thonë – moti ndërron,
gjeli im i untë,
kur ti kërcen tra e m'tra.

Shtëpia ime prej kashte, prej balte;
shtëpia ime vuajtje;
shtëpia ime prej gëzimit –
shtëpia ime pa qetësi.

3. (IKËN PËLLUMBAT)

Ikën pëllumbat, do çerdhe i dogj juga...
Flaka e eshtrave të mi sa e ndritshme qenka,
në kandar të dhembjeve sa rëndë po heq.

Askush s'do t'mbesë gjallë
në këtë lojë zjarri, askush s'do t'mbesë
në pusi të shtatë bjeshkëve 'i kulshedër vrâ e kallë.

Hej, ç'mu thyen brinjtë duke qeshur...
A do të kthehen pëllumbat më
apo do të shtypet edhe koka ime e mbramë?

Emri im, mbaju – shumë e kurtha është kurdisur për ty!

4. (HIJA E TOKËS)

Ara e misrit është kallur
(nata si kalë hamshor nga ka
jashtë e brendë shtëpisë sime,
me mua nga ka e ara e misrit kallur është)

dhe livadhi rrëzë shtëpisë
dhe vreshta ime e vogël
dhe plepi –
ajo hije e tokës sime,

gjithë natën e lume kallur janë
me sytë e mi të përgjakur.

Ara e misrit është herrur,
plepi ka rënë
dhe zogu im i mbramë.

Unë kam kafshuar heshtjen
dhe numëruar kam minutat e vdekjes sime.
në pragun e shtëpisë së rrëzuar.

– O, si ta ndjell atë zog të bardhë,
si të bëhem dritë, o vëlla, mbi varrin tënd?

Medet, blerimi na i dogj krejt
fushat e bukës
dhe livadhet tona.

5. (ANK' TH)

Toka ime po digjet – toka jonë e dashur,
balli im i ngrysur si pisha m'kallet!

Caqet e tua, të rimura me gjak e lot, herët t'i kam përbirë
me hijet e mia,

Kosovë, përrallë e lashtë!
Herët m'i ke lidhur këmbë e duar me skamje,
vuajtje e vdekje...

Medet, kë më parë ta shpëtoj: veten apo zogitë e ngrirë n'ajër?
Nipave ç't'u them për këngën time të vdekjes?
– Heu, edhe kryet sikur t'ma hiqshit,
tjetri kishte për t'm'birë!

Toka ime po digjet –
në çdo pëllëmbë të trupit tim: dashuri e urrejtje;
në çdo pëllëmbë të trupit tim –
toka jonë e mallëkuar –

Mbretër, sulltanë rreth teje, sa ushtrinëlanë,
emri im!

6. (PËRTEJ DHEMBJES)

Kam rënë si dega e thyer prej reje në
trupin tënd të shituar, Kosovë.

Konaqet e tua deri në temel po rrënohen
e përtej dhembjes do britje po shemben me ballin tim,
me krahët e zogut tim të vrarë, me da-
shurin e njerëzve të mi të kallur etjeje.

Rreth trupit tënd si gjarpër mbështjellë jam
vatrat e shkimbura për t'i përflakur,
duar e këmbë që t'i lidh me lëmshin e
përrallave të tua – se s'të lëshoj gjallë
me gjak pa të larë pëllëmbë për pëllëmbë,
eshtra e jetë në ty pa i lënë,
konak e më konak pa të ndezur flakë...

Kam rënë si dega e thyer prej reje në trupin tënd të shituar
– prej pushkës së parë,
prej pushkës së mbramë...

O, cila do të jetë kënga ime e mbramë
dhe fjala e fisit tim?

Plepi i shtëpisë sime u dogj,
ku t'i preh sytë,
ku ta shuaj flakën e ujës për ty, Kosovë?

7. (I PANJOHURI)

Dikush trenisht po nget ta shkimbë shkë-
ndijën e ballit tim dhe sytë e tu,

dikush trenisht po m'i kallë rrembat e
trupit e një nga një zogjtë po m'i vret

dikush prej agimit në agim, prej muzgut në muzg
veten po përbin buzë një lumi...

Ne akoma emrin s'ja mësuam
e një ditë me shi hyri n'kullën tonë.

8. (TOKA JONË E FËMIJËVE TANË)

Toka jonë e varret tona pa emër,
Toka jonë gërhamë e gjokseve të shterrura.
Toka jonë e shurdhët, e mallëkuar.
Toka jonë e dashurive tona, e flamujvenë hava.
Toka jonë e vajtimeve tona, e këngëve tona.
Toka jonë e fëmijëve tanë t'palindur.
Toka jonë dielli ynë i pikëllimit, dielli ynë i gëzimit.
Toka jonë – fisi yt i shkimbur, gjaksor.

9. (REVOLUCIONET)

Drini i Bardhë: kuq, kuq, kuq...

Qeni im i zi po leh,
qiellin do ta përbijë;

qeni im i bardhë
qeni im i zi pa sy e dhëmbë.

Drini i Bardhë: kuq, kuq, kuq...

Zogu im

në kupë të qiellit
është ngjitur.

10. (RRËFIMI)

Nëna ime ka vdekur,
n'drita të syve duke u betuar, në krye tim e të vëllaut,
në korën e bukës e të kripës –
nëna ime e dashur.

Babai im është vrarë në megjë të arës me fqijun grabitës,
vadën duke ndalur për livadhin tonë, për arën –
për bukën e motmotit,
E vëllau im kurrë s'ka kthyer prej mërgimit.

Motra ime nëntë ditë rrugë larg është dhënë,
atje kullën e gëzimit ka ngrehur –
këngën e vajit e ka kallur.
E – unë çdo ditë kam pritur atë ditë të vonuar.

Nëna ime, babai im, motra ime, vëllau im, pa emër.

11. (RËNKIMI)

Qaj, rrafshi im i dashur, qaj!
Diellin tënd verbuar ta kanë tytat
e vatrat shkimbur deri në një;
zogun në qiell vrarë ta kanë –
me duar të mia të çara,
me rrashta tona t'shpuara mbuluar t'kanë.

Qaj,
rrafshi im i dashur, qaj!
Në flakën e oxhakut, t'oxhaqeve tona
therë e pjekur kanë deshtë me këmborë,
pragje thyer e konaqe mbyllur.
gjakun pijë na kanë në sofrën tonë
e na – vdekur kemi për mbretër, sulltanë...

Qaj,
rrafshi im i dashur, qaj!
Gjak e rrashta në ty kam shkelur
konak e më konak duke të të rënë;
dasmën me dy tre krushqi e kam bërë
e dekën jashtë pragut si sytë e ballit
nxjerrë e kam kur na kanë gjuajtur,
kur na kanë vrarë.

O, qaj tokë e dashur, qaj!
Plepi im qiellin do të shpojë,
plepi im i kallur –
qiellin e humbur maje një shpate.

12. (NINULLË GURI)

Flej, syshkruari im,
sykalluri i Kosovës!
Flej, ujku im!

Dita do të agojë –

e zemrën, e shpirtin
e shkëmbit
ka për ta falur.

Flej fytyrëvrari im!
Flej, shkabë e maleve,
biri i nënës sate t'vdekur!

Zjarri po na zgjon nga ëndrra

13. (MALLKIMI)

Mos m'i shtyp sytë
t'u shkurtoftë jeta!
– Vaj, t'i shoh festat

e bjeshkëve të mia...

Mos m'i shtyp sytë
t'u shkurtoftë jeta!
– Vaj, së paku le të ngihen

me qeshjet e mia...

Mos! Le akoma s'kam.

14. (NJË NATË NGA NETËT PA GJUMË)

Zgjoju, Kosovë! Zgjoju, nëna ime e dashur,
balli dhe emri im i shkelur –
zgjoju, oj! A po e ndien vajin tim?
A po sheh si t'i kam ngulur sytë
mu në zemër, mu në shpirt,
si t'i kam hedhur duart rreth belit
për të përqaftuar, unë – ashti yt?
Zgjoju, Kosovë!
Prej degëve të mia të thyera kush po bahet,
këtë vatër kush po e lë?
Ç'janë këto gjurma gjaku që po shtohen
nëpër fytyrën tënde,
këto varre e murana që po sillen
rreth shtëpisë sime?..
Zgjoju, Kosovë! Zgjoju, nëna ime e dashur,
balli dhe emri im i shkelur –
Zgjoju, Kosovë!..
Sonte vetëm mbeta e –
në derë të oborrit askush më s'po më troket,
askush më, thua vdekur jam e harruar

në këto troje e suka gjaku;
thua më është shkimbur hisja
e mbyllur dera e konakut,
Zgjoju, Kosovë – flakë e hershme e ashtit tim t'pëlcitur.
Bota në ty le të kallet!

II

1. (ZOGU)

Cila është kënga jote
zogu im që m'grish –
kur ti fluturon, kur ti fluturon
mbi shtëpinë time?

Me vete çka sjell
kur në shtëpinë time bie,
zogu im i bardhë,
kur në shtëpinë time pushon?

Cila është porosia jote
kur m'ik, kur m'lë
fole të thatë pa këngë,
zogu im i shenjtë?...

Zërin s'ta ndjeva asnjëherë
e bukura jote më shitoi,
zog zogu, më lë të qetë s'paku t'vdes –
fluturimi yt përrallë qenka.

2. (KAH RRIDHTE GJAKU)

Toka jonë orë e kohërave.

Në mënyrë të çuditshme
munduar jemi të jetojmë
na të ndjekurit,
na të vrarët

nëpër shekuj e mote.

Sa mendonim se jetonim
shkelte gjakësori në tokën tonë
me breshërin e mbrëmjeve të ujkut
e na i digjte flakë bajraqet.

Na niseshemi atëherë në gjurmët e një kalorësi
pas një nusje të mplakur në përralla tona,
na dasmorët e dasmave të mallëkuara,
niseshemi kah rridhte gjaku –

se toka jonë orë e kohërave

3. (QENI IM KA LEHUR NË SHUSHURIMËN E PLEPAVE)

Tërë jetën çelur kam varre –
djali im si palaço
argëtuar ka fëmjët e zotërinjve t'panjohur.
Ku miza bren hekur
ngritur kam kulla
e vajza ime memece
deri u çmend ka kënduar për zotërinj të rinj.
Nëpër dritën e hënës
të lashtat e mia
prerë i ka drapri i ndryshkur i të huajit.
Qeni im ka lehur
në shushurimën e plepave,
lehur ka gjatë
në rektimat e natës sime mordare.
Tërë jetën kam çelur varre –
Azi e Evropë
mbjellë kam me eshtra të mi.

4. (VARRE LANË PAS)

Një ditë më thanë:

– Ndërroje ngjyrën e syve,
sytë e tu ngjyrën e gjakut e kanë,

– ndërroje, shi do t'bjerrë
e toka do t'kallet prej etjes...

Dhe kaluan mbretër,
kaluan sulltanë, gjeneralë –

në bukën e kripën time
pështynë e shkelën rëndë,

varre lanë pas;
varre lanë pas

dhe
shi.

Unë hodha një gur në hapësi.

5. (GJELIT TIM PENDLAT JU NDËRRUAN)

E ngreha pushkën e hakmarrjes.

Çka është liria – pyeta,

bjeshkët në gjunj ranë:

– Të vdesësh, të vdesësh, të vdesësh!

Dhe gjeli im kërceu tra e m'tra,

pendlat ju ndërruan një natë.

6. (PAS KOKËS SIME)

Para shtëpisë sime
më keni vrarë –
unë kam qeshur.

Në degën më të lartë
të plepit tim
më keni varur –

Unë kam qeshur.

Në gjinjtë e gruas sime lehonë
pështyrë keni –
unë vrarë kam atëherë

Dhe pas kokës sime

rënë kanë
mbretër,
sulltanë...

7. (GJERËSITË E JETËS I PËRFLAKU
NGJYRA E PËRRALLAVE)

Shi atëbotë fryu
një stuhi prej detit,

prej bjeshkës fryu e –
bukurisë ja hoq duvakun

dhe gjerësitë e jetës
i përflaku ngjyra e përrallave tona –

se – toka jonë orë e kohërave.

III

1. (BJESHKA DHE NJERIU)

Ngrihet e përgjakur gjer në re.
Në maje të thikave
qielli kotet.

Përanash klithin
njerëzit e mbyllur
në kafka vdekjeje,

bjeshka dhe qielli puthen –
bjeshka
dhe njeriu në litar.

2. (ERA FRYN)

Era fryn –

tokën e njeriut e zgjon,
tokën e dashurive të mallëkuara
e shkel rëndë.

Era fryn –

damarëve të natës vërshojnë lumenjtë
e qielli resh borë,
borëra të ftohta

në pikë të verës.

Përanash klithin
njerëzit e mbyllur
në kafka vdekjeje.

E era fryn
kullën e dridh majë botës.

3. (UNË IK PREJ SHIUT)

Rrjedh Drini plak,
Unë tretur kam shikimin tim
në udhëtimin e tij të pafund.

Rrjedh Drini e –

përanash klithin
njerëzit e mbyllur
në kafka vdekjeje.

Rrjedh Drini e –

njeriu matet me bjeshkën,
Ura të Shenjta
hedh përtej kobeve –

dhe gjak rrjedh Drini plak e –

njeriu ushqen qëndresën
dhe bjeshka luhartet
në litare të vet.

Unë ik prej shiut.

4. (TEHUT TË SHPATËS MARSHUAM)

Ja behën ushtritë e vdekjes –
në pyllin tim të ujkut
humbën pas gjahut.

Ja behën ushtritë e vdekjes –
na u çelëm varret
me eshtrat tanë,

tehut të shpatës marshuam.

5. (EMRI I GDHENDUR NË GURË)

Dikush prej nesh ndezi llampën n'kullë
dhe s'u kthy më –

ne gdhendëm një emër në gurë.

6. (DITA E PARË, DITA E MBRAMË)

– Emri yt
emër ujku,

– Shpirti yt
shpirt deti,

– Ashti yt i jetës
asht çeliku –

ndjeva varret
rreth kokës

dhe shtatë konaqe
vrapoi hija e tokës.

– Të falem Kosovë
varr i dreqit,

çerdhe e lejlekut tim!

IV

7. (MËNGJESI)

Me çka të të peshoj,
me sy apo me zemër,
me çka?

O, tërë botën
kënga jote e zgjoi
dhe kaltëria.

Me çka të të peshoj,
me sy apo me zemër,
me çka?

O, të gjitha dritaret e jetës
krah e m'krah m'i çeli
ëndrra jote.

2. (E PAKUFI JE SI SHPIRTI IM)

E pakufi je
si shpirti im, e pakufi –

e unë pash e m'pash
mundohem të të bi,

në grykë të shkëmbit
të pi ujë bore,

në pishnaja t'malit
të bëhem syri yt.

E pakufi je, e pakufi
si shpirti im –

Kosovë, qetësi e dëshiruar.

3. (NË UDHËTIMIN TIM TË KAM ZBULUAR)

Sa herë kam vdekur
në buzët e tua
prej mallit –

ti betuar je
në kokën time
si në të djalit.

Sa herë sytë e mi
ndezur janë
me vravashkat e pikëllimit –

ti zë m'ke lëshuar n'valle
e n'udhëtimin tim
zbuluar t'kam

herë t'urtë herë t'harlisur.

4. (DUA TË JEM)

Nganjëherë dua të jem lumë –
të rrjedh nëpër damarët e tu,

nganjëherë dua të jem diçka e jotja
bota jote të pushojë n'mua,

nganjëherë dua të jem ti –
heshtjet e shirat e moteve t'i ndiej,

nganjëherë dua të jem etje –
ujërat e tua deri n'pikë të t'i pi,

Kosovë – zjarr i përflakur n'damarë t'mi.

5. (EDHE...)

Edhe i mbrami plep
nëse ka për t'u rrëzuar –
unë do të dua.

Edhe e mbramja vatër
nëse ka për t'u shuar –
unë do të dua.

Edhe i mbrami burrë
nëse ka për të mbetur
në fushë mejdani –

unë do të dua.

6. (DRINI I BARDHË)

Nget Drini i Bardhë
në rrafshinë të qetojë,

njerëzit të mbjellin
bukën nën diell.

Nget Drini i Bardhë
koha mos ta vjedhë.

Unë i falem rrjedhës së tij.

7. (NATA)

E lehtë dhe e butë
si hapi im
është nata në ty.

E dashur dhe e vrullshme
si krahërori i gruas
është nata në ty.

E qetë dhe e frikshme
si shikimi i vajzës së dashuruar
është nata në ty –

Kosovë, flamur i shpaluar në hava.

8. (LINDJA E MADHE)

Qe syrin e djathtë që të m'shohësh,
kruan e shpirtit
etjen ta shuash.

Qe dorën e çarë
flamurin lart
ta mbash.

Që diellin që ngamë
në ballë për ta venë,
pranverën e gjakut tonë.

Qe jeta e vdekja ime
shtylla drite
t'i kesh n'udhëtim.

9. (LUTJA IME)

Nëse vdes i dashuruar
varrosmëni n'zemër t'ulkojës,
biri i saj thonë jam.

Nëse vdes i urrejtur
varrosmëni n'shkëmbin e nemur
vdekje të reja kurrë mos t'lindë

gjaku im e i fisit.

10. (LUFTËTARI)

Pas shumë vjetësh durimi
Vrava urrejtjen time
që të jetoj i lirë nga vetvetja.

V

1. (NË MES MEJE E KOSOVËS)

Në mes meje e Kosovës
sa ura paska qenë rrëzuar!

2. (NË UDHËTIM EDHE NJË DASHURI)

Valë valë zdirgjet Drini i Bardhë,
gjarpëron, ecën e gurgullon në mua. E – sa çudi
njerëzit trupojnë, freskohen me ujin e tij
pa e ditur se diçka kujtim i lanë kur të shkojnë

E – ti ende po më mat n’udhëtimin tonë
ti që sytë i ngjeve në sytë e kësaj toke
atë ditë kur të thashë: të dua, e dashur
por s’di kë më shumë – ty apo Kosovën

3. (VOGLUSHI IM ME EMËR TË ÇUDITSHËM)

Voglushi im,
gjaku
të gjatë e ka dhëmbjen,
gjaku
t'thellë e ka varrin
voglushi im.

Voglushi im,
pa hile duaje këtë tokë,
duaje më shumë se na
që e deshtëm njëherë –
duaje e mos mallëko fisin
voglushi im,

Voglushi im,
ec kah ecet –
erërat keq mashtrojnë,
vogëlushi im
me emër
të çuditshëm.

4. (BETIMI)

Kam kuqluar shikimin e fundit t'ulkojës
dyert e konakut
krah e m'krah i kam hapur,

Kurr më s'do t'i mbylli!

Ndër këngë e vaje t'mia
prore kam për të kënduar
Kosovë – tokë e kuqe!

– Hej, nuk jam rritur
për një ditë!

5. (EPILOGU OSE BISED
E NJË POETI ME VETVETEN)

Në këtë çast çka mund të them për fisin tim?

A të them: ngritur kemi sarajet e mundit
për zotërinjtë tanë

Vrarë jemi ndër veti për një shteg are,
për një çikë

– na të harruarit nëpër shekuj e kohëra!

A të them: na në midis të pazarit qitur kemi pushkë

Sa herë kemi dashur të vdesim për emrin tonë.

A të them: na s'u ngjajmë aspak gjyshërve tanë...

Për fisin tim çka mund të them në këtë çast?

TORZO

Rilindja, Prishtinë, 1971

*Në vend të luleve,
prindërve të mi të ndjerë*

Autori

MACA E ZEZË

në udhëtimin tim
një mace e zezë më ndjek

e shpirti më thotë
në gjysmë rruge ke për të mbetur

e kënga më thotë
kurrë s'do t'm'këndosh me zë

e drita më thotë
i verbëti i verbër ka mbetur

e ëndërra më thotë
më kërkoi në zhgjendërr

por eja e thuaje atë fjalë
kur s'di kë dashuron apo urren

eja e besoji fytyrës në pasqyrë

një macë e zezë më ndjek
në udhëtimin tim

orën e fatit ajo dikton

KOHA E GURIT

ROZAFATI

secili i falëm nga diçka
kush emrin
kush eshtrat i la

nga gjaku
nga zjarri
koha sa herë eksplodoi

rreth diellit tonë
sytë shpella i bëmë
në bjeshkë s'pushuan tupanët

se secili i falëm nga diçka

armikut ja shtruam rrugën
me kufoma
deri te zemrat tona

e ai kurrë s'e shkeli
perënditë tanë
kurrë s'mund i arriti

se secili i falëm nga diçka
kush emrin
kush eshtrat i la

KOHA E GURIT

te bedenet e tua
mbretër e sulltanë
ushtritë lanë

e kohërat sytë
njëra tjetrës ja nxorën
me eshtrat tona

te bedenet e tua
emrat tanë
ngriten në këmbë

e në kohën e karanfilave
koha e gurit
fillon

BALADA PËR DHËMBIN E UJKUT

kushedi kush e ngriti
e kujtim na la
atë dhëmb ujku

prej rrapllimës së tij
balli na luajti
e kulmet
e varret

prej rrapllimës së tij
vallet tona i trilluam

e rrahën erërat
e rrahën kohërat
dhe ushtritë

nëmët tona larg u ndien

dhe s'patëm kohë të vdesim
dhe s'patëm kohë të jetojmë

kushedi kush e ngriti
e kujtim na la
atë dhëmb ujku
një ditë kur vraponim pas lumit të harlisur

një ditë për një ditë
Kur veten humbëm
e na gjetën të paemrit
në gjumin e thellë të natës

RRETH NESH E BOTËS

një det e një barkë
pa kapitenë e detarë

një orë pa akrep e anë

në largësi një rrufe
shumë zjarre në ne

dhe zoti dhe zoti
me kamxhik e litar

fener i mallkuar në një det

EMRAT TANË

herë nata
i merr nëpër këmbë
herë dita
i kërkon me pishë

SI TË KËNDOJMË KUR GJITHÇKA LIRUAM

kaluan kohërat si erdhën plot zhurmë
t'pidentifikuar mbetëm sot e atë ditë unë e miku
dhe këngët e moçme u harruan
e si të këndojmë tani kur gjithçka prej frikës liruam

KALI I TROJËS

1. (AI ËSHTË NË MES TË NJERËZVE)

ai është në mes të njerëzve

nga veriu nga lindja
nga jugu nga perëndimi
hyn e del si në shtëpi të vet
në një guacë mallkimi

ai është në mes të njerëzve

2. (E TI S'I HARROVE ASNJËHERË)

këndeje e andej frangjive
njerëzit duke të ndjekur veten harruan
këndeje e andej frangjive ajrin ta helmuan
e ti s'i harrove asnjëherë
e ti s'i harrove asnjëherë
çudia e zotit e njerëzit ajrin ta helmuan
këndeje e andej frangjive

3. (PAS SHKUNDULLIMËS GJURMAT T'I FSHIJNË)

bien daullet në maje të botës dridhet Troja
bien deri në çmendi e ti s'i ndien
bien ditë e natë e ti ëndërron vjetët me acar
ëndërron ndonjë tërmet të ri në botë bien

njerëzit të mbyllur në një kohë incognito
shkruajnë historinë e vet me gjak e lak
e gjurmat e tua fshijnë pas shkundullimës
bien daullet pa pushuar e ti ik prej dritës

4. (MË I RI MBETE SE ISHE)

ti je i vetmi kujtim nga antika
që s'ke humbur kuptim as ngjyrë
dhe prore je më i ri se ishe

je e vetmja kafkë
që bën hije mbi Trojë

rreth botës sa herë u solle
njerëzit të njohën
prej hingëllimës
prej trokut

e ti ndërrove qime ndërrove kohëra
e më i ri mbete
se ishe

5. (KTHEU NË VARGUN E HOMERIT)

ktheu në vargun e Homerit
ktheu atje prej nga erdhe
koha jote s'është kjo ktheu
liroji njerëzit prej vetvetes
e hijeve liroji prej maskave
e ikjeve liroji prej pagjumësisë
e heshtjeve liroji prej etheve
e shirave koha jote s'është kjo
ktheu në vargun e Homerit
Troja ra e marsejezën
kahmos s'e këndojnë njerëzit

POEMA E HESHTJES

1. (EMRA KA HARRUAR)

kanë shkuar kanë ardhur
kanë ardhur kanë shkuar
njerëzit me pisha në duar
në shpirtin e tyre
heshtja shpirtin e vet ka kërkuar
emra ka harruar

2. (NË NOFULLA TË NJË KOHE HESHTJEN PËRTYPIM)

s'di pse dhëmbët
m'i le në lëkurën time
kur më the se më do
kur të thashë se të dua s'di pse

në mes nesh një mot
kryet një gjarpër qiti
shi në nofulla të një kohe
heshtjen tani përtypim

3. (METAFORA E JETËS SIME)

nëse s'flas
jeta ime s'ka qetësi

fjala ime bëhu unë

heshtja mos të shtypë
në gurë
mulliri

nëse s'flas
jeta ime s'ka qetësi

fjala ime bëhu unë

plaga ime
le të marrë
frymë

4. (ECI RRUGËS SIME AJO MË NDJEK PAS)

i flas më flet
njëri tjetrin shkelim
njëri tjetrit gishtat ja thejmë
eci rrugës sime
ajo më ndjek pas
te një krua pritën ma zë
ujin deri në pikë ma pi
ja shkeli syrin një këngës së largët
ajo ma grabit pa e kënduar
ja zgjas dorën
ajo s'e do e s'e do
shpëtimin tim

5. (KUR DASHUROHEM NË FUQINË E RRUFESË)

kur dashurohem në fuqinë e rrufesë
zotën pshurr në maje të Olimpët
veshin e gurit shurdhon një kabanë mortore
sytë një gjarpër m'i kërkon

kur dashurohem në fuqinë e rrufesë
jeta gjithfarë formash merr
shë bie mbi emrin tim
dhe zogjtë harrojnë të kthehen në kohën tonë

6. (SI E HARRUAM NJERINË NË FUSHËN E BARDHË)

heshtja ka emër ka ngjyrën e vet
damarëve të saj kush bredh pa pishë në dorë
humb rrugën deri te emri i vet
ajo ka kasaphanat bunarët
ka spitalet çmendinat kumbonarët
heshtja ka kohët dashuritë
dhëmbjet ja zbulojnë syrin e saj t'fjetur
kokën e madhe në fluturim zogjtë ja çokasin
ditët vjetët në vesh i cicërojnë
në barkun e saj kurrë s'mejnë

klyshët

derrat

ujqit

qe sa kohë një kavall dergjet në gojën e një sfinge
heshtja ka shkallët e veta
nëpër to zbritur kanë mbretërit gjeneralët e paemër
nëpër to ngjitur janë kasnecët
me këmbë të hekurta
me kambë të drunjta
ruajna zot prej sëmundjeve të saj trashëguese
nga shurdhimi do të heqë shpirt një ditë
heshtja s'është vetëm e kaluar
s'është vetëm e ardhme
në këtë fushë të bardhë njerinë vallë si e harruam

7. (SHIU DHJETË VJET
S'PUSHON NË NJË LEGJENDË)

po e zëmë
nëse e hudh një gur në lum
heshtja ka temperaturë

po e zëmë
nëse këndoj një këngë të moçme
heshtjen pagjumësia e mundon

po e zëmë
nëse veten e kërkoj në një lojë
heshtja ka kokëdhëmbje

e shiu s'pushon dhjetë vjet në një legjendë

8. (SHTAT LËSHON NJË LULKUQ)

heshtja ime është më e vjetër
se unë e më e fortë
se vdekja ime

ajo është fytyra ime e dytë

heshtja kur flet
numëroj yjtë
luaj me hije luaj me thika

e në fushën e bardhë
shtat lëshon
një lulkuq

se heshtja ime
ka peshën e gurit të malluar
dhe gjuhën e njeriut të gozhduar në shkëmb

9. (NJË DITË)

një ditë heshtja
ka për t'më gjuajtur
me eshtra të mia
ose do çmendem duke e rrënuar

10. (PAS RËNIES PAS NGADHNJIMIT)

lavdi djallit

lavdi zotit

HIJA NË PASQYRË

BALADA PËR NJERINË QË SHETIT LAKURIQ NËPËR BOTË

njoh një njeri
i cili shetit lakuriq nëpër botë
në vend të kravatës
gjarpërin lidh në qafë
në vend të këmishës
lëkurën e ujkut vesh
njoh një njeri
i cili tërë kohën e lume
zhvishet e zhvishet
në një vend publik
askush s'e këqyr me sy
e ai shetit lakuriq nëpër botë
si në kohën e egërsisë
njoh një njeri
i cili ka humbur gjithçka
ndjenja
sy

LOJA E PAKRYER

A. Pashkut

vras m'vrasin
askush s'varroset

pushkët e padukshme
e koka ime në thumb

sillem sillen
hudhem rrëzohen

askush s'fiton

kalon luani i çartur
s'frigothem

vjen njeriu nga larg
iki në skaj të botës

vras m'vrasin
askush s'humb

vetēm shumohem
shumohen

planeti bosh e kokat plot varre

GJITHKUND PO MË NDJEK SHIU DHE HESHTJA

në këtë natë pëshpëritjesh ikjesh
prej vetvetes botës
ku vete kënga ime
të dhashë shpirt ike qiejve
të dhashë besim syrin ma shqeve
të dhashë zemër më le pa kokë
në këtë natë gjuetirash
shqetësimesh
dridhjesh shpirti
kurvnie
në këtë natë trimërie
ku vete kënga ime
në emër tim
në emër tënd
flet heshtja
ku vete kënga ime
në këtë natë asgjëje
gjersa kishë gjuhë
e bukur ishe shejtane
medet gjithkund po më ndjek shiu dhe heshtja

ZOTIT I LUTET E ZOTI E PËSHTYN

nëpër dritaren e verbuar të heshtjes së zgurdulluar
një njeri i vdekur ëndërron të hyjë
në kështjellën e lartë e të paprekur

ditë e natë ai rrëfen se si ka ngadhnjyer
mbi padronë se si padrejtësi ka pështyrë

e jeta jonë njëmijë dritare i ka
njëmijë veshë e njëmijë e një sy
e një derë të rëndë pa çelës e dry

rrëfen e rrëfen ai i vdekur e kohën e vet kujton
zotit i lutet ditë e natë në shëmti
e zoti e pështyn në fytyrë zhlyer

nëpër dritaren e verbuar të heshtjes së zgurdulluar
një njeri i vdekur ëndërron të hyjë
në kështjellën e lartë e të paprekur

e unë në pikë të ditës sytë i mbylli
e duart plot lytha i laj në shi

MASKA

kush je ti që flet
e fytyrën akoma s'ta pamë

sa të doni maska
rreth meje e botës

maska që flasin
maska që s'flasin
maska që ecin
maska që s'arrijnë askund
maska që lindin
maska që s'vdesin
maska që tërë jetën mbesin
veten pa e parë në pasqyrë

kush je ti që çon pluhur
pas ëndrrës e ik

sa të doni maska
rreth meje e botës

maska gjithfarë ngjyrash
maska të panumërta
maska që në kisha e xhamia

para zotit e djallit
fytyrën ndërrojnë me të derrit
e për një rrotë autoje
Rozafat e Sokrat t'i shesin

maska që s'arrihen
me dorë as shkallë
maska që s'harrohen kurrë

sa të doni maska o njëqelizorë
maska n'daçi për Olimp
n'daçi për Babiloni
vetëm guxim të keni dhe durim
maska do të ketë edhe për krim

kush je ti që flet
e fytyrën akoma s'ta pamë

HIJA NË PASQYRË

gjersa pi një cigare
fytjrën ndërron njëmijë e një herë
ajo hije

e unë ja kërkoj kurrizin
në tymin e cigares sime

flas bërtas vras
sillem shtillem
shqirrem

e prapë mashtrohem

oh pasqyrë e thyer
me njëqind
fytjra

TORZO

Ç'PO NDODH ME MUA

Tim bije, Donikës

unë kur këndoj
jeta ime është pse

unë kur qaj
jeta ime është pse

unë kur diç kërkoj
jeta ime është pse

mbi vete kur dorën ngreh
jeta ime prap' është pse

zot o djall
ç'po ndodh me mua

ME NJË TRËNDAFIL NË DORË

lart e poshtë bredh
lule e pleh shkel e mbjell
horizontalisht e vertikalisht
vdes e lind si gazele si dhimbë
me zotin jam me zotin s'jam
në njëren dorë mbaj botën
në tjetrën trëndafilin
diell e gjarpër sillen
rreth kokës sime
lart e poshtë bredh
me një trëndafil në dorë

UNË ECI SHIU BIE

unë eci shiu bie
jeta ik e ditët e vjetët
s'sosen në një rreth

unë eci shiu bie
në këtë dhe kurrkush s'e ndien
kurrkush s'e sheh si bie në një legjendë

diku në botë një takim i harruar më pret

ku të strehohem
n'katër anët lumi i vdekur m'kanoset e asnjë urë
besën ja kam dhënë

në cilën derë të trokas
as trupi im s'më pranon më
e shiu bie

ashti im
mos më verbo
s'kam kohë të shërohem

unë eci shiu bie
një këngë të zezë nata ma këndon
jeta ik e ditët e vjetët

s'sosen në një rreth

prej kah ky dhëmb ujku në shpirtin tim

diku në botë një takim i harruar më pret
e shiu curril bie në një legjendë

ZOTIN PAHIRI E KRIJOVA NJËHERË

zoti im është i ri
sa është i vjetër

ai di të gëzohet
di të pikëllohet
kur unë vdes kur unë lind

zoti im ka ngjyrat e veta
ka ëndrrat e veta
ka dëshirat e veta

ai di të dashurojë
di të urrejë
po s'di të vdesë
se pahiri e krijova njëherë

zoti një ditë
do të më humbë në udhëtimin e vet

TORZO

gjithkund kaloj e kurrkund s'jam

nëse më takoni ndonjëherë
ju lutemi mos më lini pa emër

NGJYRAT E HARRIMIT

kur pranvera vjen
një gjarpër mbys në kullën time

këmbët gjak më pikojnë
pas do erërave

kur pranvera vjen
njerëzit në harrim më kërkojnë

MA THUANI EMRIN

koha po më tëhuan prej hijeve
lëkura ime si të të lëshoj
pas kaqë vjetësh besnikërie
lëkura ime si të kthehem në ty
pas kaqë bredhjesh
nëpër botën e zezë
nëpër botën e bardhë
koha kurtha të reja po kurdis
miq të mi ma thuani emrin

**PËR DASHURI TË REJA
JETA ËSHTË TEPËR E VJETËR**

VONË DO TË VDESE KJO STUHI NË BREDHJE

oxhaku i shtëpisë sime fluturoi,
kali im,
nga ike?

nata
çdo herë ka mbyllur,
në çdo konak ka hyrë.

si të shpëtoj prej këtij zjarri,
kali im i verbër,
nga më sjell?

sonte vonë do t'më çilet dera e konakut,
vonë do të vdesë kjo stuhi
në bredhje të marrë, e dashur.

KURRË ATË EMËR

si të kanë quajtur para vdekjes, kurrë s'do ta dish.
binarëve të jetës, duke rrëshqitur, s'do të matemi për emrin tonë
me hijet e mesditës.

që tani jam njeri i përshëndetjeve,
njeri i lindur prej vdekjeve
e ti – shpuzë jete për atë emër.

kurrë s'do të dish si të kanë quajtur para vdekjes,
o dëshirë e marrë, që kaq shumë dëshirove të jesh e huaj
– kurrë atë emër!

NATA E KUJTIMEVE

sonde të ëndërrova pas shumë vjet heshtjesh dyshimesh.
nesër do ta shaloj kalin e kuq.
deri te guaca jote e harruar në një det
veten do ta ndjek pas si qen.
sa rëndë po gërhet kjo natë e kujtimeve të zgjuara.

TË KAM PASË THËNË NJË DITË

të kam pasë thënë një ditë
kahdo që të nisem do të arrij te ti

të kam pasë thënë një ditë
me ty një hap do ta bëj më larg

po sot e atë ditë veten humba
e n'gjurmë askund s'të rashë

EKSTAZA

vetëm dola, caqet e jetës flakandër janë
si thirrjet e mia në këtë natë kurthash.
muret kahmot u shurdhuan e sytë katërsh u bënë.

ti pse s'ma thua një fjalë
po rri e më shikon si përplasem nëpër botë,
pse s'ma thua një fjalë të urtë

që zemrën shëron, që selame të panjohura hap...

pëllumbat janë zogjtë më të lumtur,
qiella për ta askund s'mbaron. Njerëzit dashurohen në ta
edhe pse dikush i quan të marrë; dashurohen në fluturimin e tyre

të mbyllur në kaltëri: larg botës e kobit. po ty – si të quaj?

më është tekur emri yt si vdekja, o e paemër –
as me zjarr s'po mundem të hedh jashtë kokës.
në mua si lum gjaku ty po rrjedh. po ti – ku je?

gjërë e gjatë jam shtrirë në një livadh. pëllumbat –
pse edhe na s'i kemi krahët e dashuritë e tyre,
në kaltëri të ngjitemi njëherë: larg botës e kobit, o e paemër,
pastaj të vdesim pas këngës, të vdesim në një det të hapët.

DESHTA NJËHERË NJË DASHURI

deshta njëherë një dashuri
emrin kur ja mësova një mot
njerëzit ja përgjakën sytë
dhe kot e zgjova një stuhi në det

PËR DASHURI TË REJA
JETA ËSHTË TEPËR E VJETËR

fjalët e humbën fuqinë magjike
për dashuri të reja
jeta është tepër e vjetër
kur kurrkush më s'mendon me kokë të vet

NË PARALELEN IKS PËLCET NJË BOMBË

SHIU

hesht!

qan njeriu më i mirë e më i urtë,
njeriu i tokës së djegur i tokës së vetëmuar
– aqë i ëndërruar e aqë i dashur për botë e lule.

hesht,
të lutem, o mëkatar,
dhe hape zemrën!

shiu le të na rritë,
shiu le të na sjellë qetësinë,
shiu le të na dashurojë.

NJERIU KU MBET

i flas kokës së dytë si vetes i flas
në besimin më të madh buzë një deti i flas
koka e tretë më përgjigjet n'gjuhën e hekurt
puth buzën e kokës së katërt
si buzën e dashurisë sime e puth flakshëm
buza e kokës së pestë
hajnisht puthjen ma kthen
e bota si anije udhëton në spermë
kap dorën e kokës së gjashtë
si dorën e vëllaut tim të verbër
dal e shetis para kullës në një livadh
koka e dorës së shtatë më shtrëngon në fyt
në shpirt një gjarpër ma lëshon
shiu dhjetë vjet bie në një legjendë
e shkrumin s'e lan
ja kthej shpinën kokës së tetë
maje një shpate zgërdhiet
koka e nëntë
dhe në paralelen iks pëlçet një bombë
po njeriu ku mbet
njeriu vallë
atë që e lindëm
atë që e vramë

DUKE KËRKUAR NJERINË

thanë shkoi pas ngjyrave
thanë shkoi pas fluturave
thanë gjithçka thanë o zot
dhe e pritën skaj horizontit

se thanë shkoi pas diellit

papandehur ja behën një mot
arkeologët e kohërave moderne
në një sy të madh shumë vjet gropuan
për t'ja gjetur buzëqeshjen e humbur botës

PËRRALLA

me shekuj pyetën ku është Olimpi
më në fund e gjetën te këmbët e një përralle
pastaj e kërkuan zotin me pishë e qiri
pas shumë vjetësh
në zot hetuan gjarpërin
në gjarpër një ditë shpërtheu zjarri
në zjarr gufoi lumi
lumi vërshoi fushat e bukës
urat fshatrat qytetet i muar
ra mortaja
ajo e ai po e zëmë
më s'u takuan
as te Ura e Fshenjtë
as në Paris
dhe prapë pyetën ku është Olimpi
pastaj erdhi zoti
gjarpëri
zjarri
lumi
mortaja

dikush rrënzë kështjellës
të gjitha këto i kish parë
të gjitha këto i kish dëgjuar
po asgjë s'kish besuar

FOLJA

Rilindja, Prishtinë, 1973

Hijeve të Çabratit

Autori

KOKA E HUMBUR
NË KROSIN AUTOMOBILISTIK

Anton Pashkut

koka
rrota

rreth timonierit
sillet bota

bota vërvitet
jeta iket

n'shokdhome
fiket

n'guaskë të një ëndrre
dielli fle

në ne
shi bie

pa ndërprerë

ditë e natë
udha shkilet

sot as mot
caku s'arrihet

po shiu
gjurmët si nuk i fshiu

koka
rrota

rreth timonierit
sillet bota

pa ne

PYLLI

ËSHTË NJË PYLL

është një pyll

në atë pyll
një dhëmb ujku

diku pas atij pylli e pas atij dhëmbi
një sy miku

është një pyll

ku s'udhëtohet
pa një yll

s'fillon kurrkund
mbarimi s'i dihet askund

është një pyll

në atë pyll
një lum

diku pas atij pylli e pas atij lumi
fillon qielli

dhe një tokë
pa anë e hënë

është një pyll

BALADË MBI SOPATËN

u end njëherë nëpër mote të tymosura
një sopat e ndryshkët thotë përralla e njeriut t'urtë

nga kodrat n'kodër nga kohërat n'kohë
tehu i saj vetoi e sy verboi këndeje e andej kulle

ditë e natë fushave maleve u ra poshtë e lart
bishtin e artë s'e gjet një sopatë e moçmuar

u end me vite me shekuj një sopat e ndryshkët
ra n'zjarre e s'u dogj ra n'lum e s'u pa

luginës vajtën pas bishtit t'humbur n'pyll
kodrës gjahtarët u kthyen n'kullë

thotë përralla e njeriut t'urtë harruar në një mur

BALADË MBI BISHTIN

u end njëherë nëpër mote të zjarra
një bisht i artë thotë përralla e djallit

u end e u çend e dhëmbët i dolën rrugëve t'gjata
po dhëmbët e tradhëtuan se fshehtësi ish ajo fjalë

ku shkeli herri e pylli n'do ëndrra e hodh
po s'fjeti se botën n'sy kish

rreth një rrashte e laku u mbështoll e u çmbështoll
ai bisht e vrapin s'e ndali as pas varrës së shtatë

e fshehtësi ish ajo fjalë po dhëmbët e tradhëtuan

u end njëherë nëpër mote të zjarra
një bisht i artë thotë përralla e djallit

një mot me shi humbi n'pyll pas një sopate t'thyer
këndej as andej kulle më s'e panë
as n'gjurmë s'i ranë

ZJARRI

aty ku u takuan
plasi zjarri

më kurrë s'u bashkuan
aty ku u takuan

një sopatë
e një bisht

KRONIKA TË
KALORËSVE TË ZEZ

kishin dhëmbë
s'kishin fulqi

kishin fyt
s'kishin zë

kishin një sy
i humbën të dy

NJË FYELL E NJË
YLL NË NJË PYLL

në pyll
një fy'll

në fy'll
një yll

ylli digjet
pylli s'digjet

KASHË E LASHË

prej një koke del
në një gabzherr humb

katalla është

në bjeshkë diellin fsheh
në shtatë konaqe leh

n'qytetin e botës ënd'rojnë
sytë t'ia therin

prej një gabzheri rrëshqet
në një kokë mbyllet

katalla s'është

NJERIU I BARDHË NJERIU I ZI

NJERIU I BARDHË NJERIU I ZI

I.

në një tokë të zezë
jetonte njëherë njeriu i zi

vallet këngët t'zeza i kish
e zezë ish pjella e tij

jetonte njëherë njeriu i zi
ënd'rronte ngjyrën e bardhë

botën n'grusht
njerëzimin n'litar

buzë një deti t'zi
jetonte njëherë njeriu i zi

një mot me shi
shkeli njeriu i bardhë

n'tokën e tij t'pakufi

gjapërit ja shtypi kryet
gjithshka mori ngjyrën mavi

gjurmëve t'njeriut t'bardhë
u nis atëbotë njeriu i zi

një zot e di ku u ndal

II.

motet' in ndërruar

njeriu i bardhë
e njeriu i zi

kështjellë ki'n ndërtuar

ai themelet
e ai muret

ai kulmin
e ai dritaret

ai oxhakun
e ai dyert

motet 'in ndërruar
e shpatat thyer

njeriu i bardhë
e njeriu i zi

askund s'in takuar

ai ki' vajtur rrjedhës së lumit
e ai i' kthyer burimit

III.

te koka e njeriut t'bardhë buronte një krua
sa çel e mshel sytë i humbte te këmbët

kalonin vite kalonin shekuj e një ditë
qiste syrin n'shuplakë të tij t'çarë

njeriu i zi kodrës vinte kodrës kthente
n'mbretëri t'vet armë farkonte

prej një shkëmbi buronte një krua

te syri i madh i njeriut t'bardhë
sa herë zbriste njeriu i zi

rrugë ndërronte kohëra tjera zbulonte
pas shtatë dritave gufonte

njeriu i bardhë ecte e ecte

ditë e natë në një pyll
me një yll

IV.

rreth kokës përgjonte
pylli

roje bënte ylli

koha ndërronte lak s'lëshonte
njeriu i bardhë kodra lugina kalonte

diku
pa pritur e kujtuar
shkrepte pushka e njeriut t'zi

fikej ylli

rreth shpuzës sillej
pylli

V.

njeriu i bardhë
njolla t'kuqe
la n'hapësirë

njeriu i zi
fshiu
detin piu

po 'i asht s'mund e përbiu

njeriu i bardhë pastaj
vu zjarrin
një kështjelle

duhi la në një dry

skaj një ure
njeriu i zi
pështyu

n'ngjyrën e kuqe
humbi
si mos t'kish le'

VI.

na ish ç'na ish

trup kish
kokë s'kish

kish një fyell për mall
një gjarpër të gjall'

me fytyrë shiu
me fytyrë njeriu ish

na ish ç'na ish

kish një dhëmballë
për një kalë të marrë

një fyt t'pafund
zë as vesh për askund

shtatë luftëtarë e mpronin
shtatë luftëtarë e ruanin

ditë e natë
një përrallë të çalë

pas shumë endjesh

nga fyelli ku flente ylli
një zog i bardhë fluturoi

botën me krahë mbuloi

gjarpëri hëngër veten n'pasqyrë

n'shishe t'djallit
kopi ëndrrën një kalimtar

me eshtra e sy
ngriti një kullë pastaj

shi i pasyri atëbotë tha
po shoh

e s'ish zjarr as ujë ajo kohë

na ish
ç'na ish

KËNDEJ E ANDEJ SYRIT T'FYELLIT

SËMUNDJA E FAMILJES SIME

Tim et, Hamzë Podrimjes

I.

babai im ndjesë pastë vdiq nga i thati në bark
pa thënë fjalën e vet mbi dashurinë dhe njerinë
nëna ime ndjesë pastë tri herë u bë operacion n'spital
tri herë ujku uluroi rreth shtëpisë sonë
vëllaut tim i plasi i thati në çmendi
pranë një kroi hoq shpirt pa e parë kush
motrën time e varrosëm tri metra thellë
nën hijen e një plepi e varrosëm një mbrëmje vere
me tërë qelbin e botës së f'llicur
unë unë do të shkel planetin e mbytur n'ëndrra
larg e më larg gjakut e flakës t'iki
nëse nervat e mi në def t'kohërave shndërrohen
oh sëmundje e familjes sime
lojë e hatashme
e fatit

II.

s'e pa pushkën e babait tim
n'kokën e tij fluturoi ai zog i zi
dhe s'e pa pushkën e ngrehur

n'gjinj t'nënës sime zbriti pastaj
dhe vëllau im i vogël vdiq pa lindur

kur bora e parë ra
n'dritaren tonë vetëm zogu i zi fluturoi

po s'shkrepi rrufeja
se vdekja e babës tim nga koka filloi

oh babai im i urtë
luftëtar i botës

III.

babai im ndjesë pastë
tërë jetën botën shikoi
përmes grykës së një fyelli

vdiste e lindte
përmes asaj gryke

udhëtonte e udhëtonte

shkilte e shkilte mbretëri
shkilte detra
shkreti

babai im ndjesë pastë
përmes grykës së një fyelli
kthente në shtëpi

tërë jetën këndoi mbi vdekjen e një guri

babai im i urtë
hero i botës

IV.

babai im ndjesë pastë shaloi ujkun

djali im vajti të mbyllë vrimën e miut n'kullë

NË GJAH

në gjah dalim
unë e kipci im

ai ikën territ
unë dritën ngas

ai zbulon bukurinë
në syrin tim thellë

unë fryej
ashtit të tij

në gjah dalim
unë e kipci im

ai gjuan rrashtën e vet
unë fsheh detin ndër dhëmbë

ai ngre ura
kokë e m'kokë

unë kaloj
në mes skeleteve

e s'më shohin në botë

TE ISHULLI LARG VETES E BOTËS

shtatë ditë e shtatë net
udhëtova njëherë rreth rrashtës sime

ku shkela
nga një asht timin gjeta

ku rashë
fytyrën time pashë

te ishulli larg vetes e botës
dhëmbët i theva

n'shënaum lexova poezi
mbi syrin tim t'vdekur

nga ura e shenjtë kërceva
kohën të kop n'grusht

shtatë ditë e shtatë net
udhëtova njëherë rreth rrashtës sime

krejt mësova
se ç'po ndodh me mua

këndeje e andej syrit t'fyellit

KOKA E ARTË

I.

na liro ose të robëruam

në karrigen e shenjtë
koka e shenjtë
diogjeni rreth dritës

na liro ose të robëruam

në barkun e planetit
arkeologë t'panumërt
thika në fyt

na liro ose të robëruam

II.

menduam se ar

zbrazësirë

zbuluam

E FYELLI KËNDON PA I RËNË KUSH

KOHA IME

I.

koha ime ardhi

unë do të shkoj te mjeku
që të shërohem
nga sëmundjet e botës

koha ime ardhi

II.

unë kur rrjedh
koha ime bjerr

n'gishta t'mi
bie

po s'therret

zë thua
në një asht

e n'syrin tim
mbyllet

po s'mbytet

unë kur rrjedh
vetveten vjell

n'pafundësi

DHËMB I ZI

dhëmb i zi

njëqind herë i mall'kuar
nën këtë yll

mbi trupin tim t'gjallë
mbi trupin tim t'vdekur

ç'duhen betimet

apo sheh
t'harruan stinët

nxëre nxëre veten nxëre
larg kësaj koke t'helmuar

bota prapë po kthen
në an të vet

dhëmb i zi

ETJET

kërkoi diell
humbi qiell

kërkoi dashuri
ndjeu uri

nga kafazi
diellin ja liruan

nga lumi
dashurinë ja sollën

ai kërkoi emër pastaj

para tij hodhën një gur
shkruaje i thanë

pshurri në lumë

e gjarpërin
s'e pa n'trëndafil

sytë e gozhduar
n'qiellin e humbur

ja gjetën një verë
gjersa shfaqej një magji

në teatrin e zi

FLAKA E VJEDHUR

si e kafshoi gjarpëri?

e luanit i tha: hesht!

luani ra në gjunj para shpatës së tij.

një mot thanë: kahmos s'kemi parë

një shfaqje kaq të çuditshme n'cirkun tonë.

po vallë si e kafshoi gjarpëri?

në qytetin tonë tregojnë tani fëmijët

se ai shkoi të sjellë flakën

që një ditë me shi ja vodhën njerëzit.

e si e kafshoi gjarpëri?

luanit i tha: hesht!

e luani ra në gjunj para syrit të tij të thellë.

E FYELLI KËNDON PA I RËNË KUSH

e s'u pa më

n'kafaz luani kërkon xhungël

bota sillet e sillet rreth timonierit
e mbytet
n'pjtë t'vet dy gisht thellë

thika heq valle

po ai s'u pa më

vijnë e shkojnë njerëzit
një fjalë s'e thonë
e fyelli këndon pa i rënë kush

palaço u hodh e u hodh n'hava
vetëm njëherë
ra

e s'u pa më

LOJA E FATIT

desht të jetë zog
në mes t'njerëzve t'kthejë pastaj përjetë
desht në një kohë tjetër t'fluturojë
e kurrë mos t'ëndërrojë

dhe e pamë fatit oh fatit
me sy kur ja bëri ëndrrës
e pamë
t'veshur n't'bardhë

desht të jetë zog desht
dhe kurrë dhe kurrë
më
s'ëndërroi

BUZËQESHJA

kur vdiq
thanë lindi

dhe kafshët ndërruan padronin

TRIUMFI

ISHULLI I VDEKJES

si s'u gjet
një çelës

si s'u gjet
një frangji

si s'u gjet
një varkë

mure mure mure
dhe hapësi

APOKALIPSA

në kullë thonë se më duan
e koka ime shtizë e m'shtizë endet
ai zog i kuq sa lart qiejeve po ngjitet
e n'kullë thonë se më duan
përtej shtizave nata n'katra ikën
vaj nëse t'shkelin kalor'sit e mi

PA FOLJE

dhe prapë vetëm

nën këtë qiell
mbi këtë planet t'zgiebosur

po ky litar
rreth tokës

dhe prapë vetëm

larg botës
afër vetes

diku nën këtë qiell
diku mbi këtë planet

me gurin n'shuplakë

dhe prapë vetëm
rreth flakës

ËNDRRA DO T'MË ZGJOJË

Rexhep Ismajlit

më lerëni të flë

mbi kokën time
mjaft folëm
n'këtë kohë fytyrash

më lerëni të flë

ëndrra
do t'më zgjojë
n'shtratin tim

rojtare të hijeve t'mia

NË ROJËN E VDEKJES

ku të doni më lini shok cezar

jeta ime është
e s'është
dhembje

çka s'mund të bëni
gjahtar me nam jeni

gjersa të jem në roje t'vdekjes

mund t'veni n'gjah
ose të çoni dashuri

bordel e m'bordel
botën mund ta ndiqni

n'daçi me auto n'daçi me kalë

ku të donji më lini shok cezar

jeta ime s'është kohë e shkuar
humb gjithkush
kur unë s'luaj

BUKUR ËSHTË

bukur është
n'çdo qytet
t'kesh nga një dashuri

se kushedi ç't'pret

bukur është
pas çdo udhëtimi
t'mbetësh ai që ke qenë

të bësh hije përtej mall'kimit

bukur është
n'çdo qytet
diçka t'harrosh

e prapë ta kërkosh
në jetë
bukur është

TRIUMFI

qeni t'zonë le ta kërkojë nëpër botë
dhëmbit tim po i kthehem

më mirë gur
se urë

qeni t'zonë le ta kërkojë nëpër botë
n'plagë t'vet dhëmbi lulon

më mirë mur
se udhë e harruar

vaj kulla ime
me kokën time ndër duar

REBELIMI

rrugës së njeriut t'urtë do të vete
gjersa të bjerë shi mbi mua dhe flakën e tokës
nën thembrën e polifemit
për të zbuluar fshehtësinë dhe arin e botës

do të vete

se ai që këndon vetëm mbi syrin ashik
se ai që pispilloset në majë të olimpit
ai hoq dorë kahmos nga unë
rrugës së njeriut t'urtë do të vete

tërë duke pshurrur fotografinë e botës

KREDO

qeni leh
kur i bien dhëmbët

dhe thonë atëherë
se dreserët kohët e vështira i kujtojnë

EMRAT E SHKIMBUR

BIBLA

ditën e parë
zoti krijoi rrotën
pastaj njeriut ja theu kokën
ditën e dytë
zoti krijoi karrigën pastaj hirrën
ditën e tretë
zoti krijoi gozhdën pastaj qiellën
dhe një gomar na e solli në jetë
ditën e katërt
zoti krijoi gjakun pastaj mykun
ditën e pestë
zoti krijoi ëndrrën pastaj shinë
ditën e gjashtë
zoti tha
vrit se t'vranë
ditën e shtatë
zotin e shkelën djajtë
nata ra mbi botë
nata u ndry në kokë

KARRIGIA

gëzimit katër këmbë ia mbaruan

fjalën e mbështollën me ar
në një kohë t'vdekur e varruan

një ditë prej ditësh
karriga lindi karrigën
karriga gëlltiti karrigën

po gjahtarët e ëndrrave
fshehtësinë zbuluan

nga mali i gjarpërit
sollën drurin e lartë
në të do të ulet gëzimi thanë

e pikëllimit katër këmbë ia farkuan

zoti im zoti im
si botën rrokullis
tatpjetë golgotës

ajo çudi pa asnjë sy

BALADË BLERAKE

kush e la në tryezë
këndej frangjive askush s'e pa

lacrën që vodhi blerimin
që mori frymë një verë

ja botën tani shikon
shtatë bjeshkë larg dëgjon

vesh as sy s'ka

kush e la në tryezë
andej frangjive askush s'e pa

lacrën që desht të jetë lumë
që desht të jetë zjarr

n'syrin e gastartë të jetës

SPIRALJA

bëri çka s'bëri
sytë s'i therri

preku
ngriu

ndërroi
ndriçoi

piu
përbiu

nga kati i nëntë ra
në të tetëmbëdhjetin kërceu

eja e zbritë në tokë

çfarë spiraleje
në mes njeriut dhe djallit

EMRAT E SHKIMBUR

maskat ranë

heronjtë ku vanë

NJË BUKURI E PAPANË

s'ishte e kurrkujt
se e gjithkujt ishte

një bukuri e papapë

NJERIU ME PLAGË NË KOKË

NJERIU ME PLAGË NË KOKË

ka ditë ka vite ka shekuj
që njeriu me plagë në kokë
qëndron mbi tavolinën e bardhë të spitalit

unë shter lumenj liqej dete
të arrij në fillimin e plagës
kapërcej kobe zjarre kohëra
thonë se fundi i gjendet pas horizontit
ndal hovin e rrufesë
n'shuplakën time
mushkëria e sëmurë të marrë frymë
liroj zogun e kuq nga plaga e tij
nxjerr thika
gjarpërinj
errësira

ka ditë ka vite ka shekuj
që njeriu me plagë në kokë
qëndron mbi tavolinën e bardhë të spitalit
ajo plagë aqë e thellë
sa çdo gjë humb
nën hijen e saj

CREDO

Rilindja, Prishtinë, 1976

FISHKËLLON E KAFSHON

E GURI IM RROKULLISET

a ka për të më pranuar gjaku im
apo duhet braktisur në botë këpurdhash kthyer

bien mbretëritë një pas një
e guri im rrokulliset në pakufi

boshtësisë fishkëllon fishkëllon e kafshon
njeri apo mi më qëllon

a ka për të më pranuar gjaku im
apo duhet braktisur në botë këpurdhash kthyer

BARDHË

ISHULLI

humbja të zbulojë
fshehtësi e madhe

heq e le tani në valë
halë e gjallë në zall

ç'po të rrahin detrat
durimi ç'po të rrit

kep i tretur në re
rrenjë e thellë në gorre

ditë e natë varka shket
kah ti tokë e gjakimit

e të zdeshe e të vesh
kaltaria e mbytur në sy

VALORE

Njeriu shkund cigaren

na ofron Bregun
Varkën na ofron Shpatën

po të kujt këta thonj

luanin tërheq për hunde
një mace e zezë

nëpër Valë e Fjalë
E bukura shplon fytyrën

po të kujt këta thonj

në majë të gjuhës
Bota rrëshqet e nerva ngreh

më në fund shterpësia grua që pjell
në çdo stinë e kohë

Njeriu ndez cigaren
nga thonjtë s' duket Bregu

BARDHË

syri zi bardhë mos qoftë rrënë

bardhë dhe Bregu përrallor
bardhë dhe gruaja në breg

krejt bardhë dhe e paprekur

syri zi bardhë mos qoftë rrënë

rrufeja vizaton dashurinë
vizaton vdekjen me zjarr-hi

në mes dy tehave Njeriu kokën luan
lartësive gjuhen perënditë

në një guaskë tërmete e tërmete
pastaj bardhë bardhë bardhë

dhe qe nga Bardhësia vetveten s'e shoh
as bregun as gruan as varkën në valë

syri zi bardhë mos qoftë rrenë

E SYRI TË ZMADHOHET

CUNG I VETËM NË PYLL

I.

cung i vetëm në pyll

a të zgjon era e jugut
mbi kokën tënde a fluturon zogu

ta la qielli
dheu e blerimi

në mes djeshmes e së nesërmes
formë ndërron

cung i vetëm në pyll

a i ndien vitet mordjen
ujin e zi në rrënjë

rri varr në kaltri
e syri të zmadhohet

cung i vetëm në pyll

II.

shtatë katunde shëronin
sëmundjet ëndrrat me rrënjën tënde

shtatë bjeshkë lidhnin
Fatin për majët e tua

më i riu më plaku ishe
në kohëra tua të qena e të paqena

dergjej Gjergj Elez Alia sa vjet

e koka të reja mbinin
sa herë ngjiteshim te ti

qe edhe hija jote e lashtë
shpinën ta ktheu n' thikë farkohet

në një mbretëri

dru i lartë dhe i bukur
cung i vetëm në pyll

IV.

sëmundja jote
ngjyrë e bardhë

Njeriu vrapon e vrapon
me ditë vite shekuj

nga Ajo të dalë
po flaka jote

valë harrestare

rrufe hiena mbi Botë
tërë jetën gjuan

dhe papandehur njëherë
kokën e vet rrokullis

sëmundja jote
Jug i harruar

cung i vetëm në pyll

V.

rënia
s'është
humbje

humbje
s'është
me ra

s'është

cung
i vetëm
në pyll

VI.

ka kohë që udhëtojmë për të parë
në botën e Njëmijë e një çudirave

prej kokës sate të madhe e të bardhë
ka kohë që s'e shohim Pyllin

cung i vetmuar që faron vetveten
në besimin tonë për të vdekur i bukur

qe në Mit shndërrohesh në Magji
të mos prek Dorë as Orë

NË NJË PLANET TJETËR BIE TI

GURI

I.

çdo gjë është e përkryer në ty
dhe askujt s'i falem
sa forcës sate

ti kërkon Hapësi vazhdimisht kërkon Hapësi
dhe unë të lëshoj vend hapa ndërroj
pas çdo pushtimit tënd

pesha jote më tërheq kah Toka – drejtpeshimi
larg halave-e – valëve-e-fjalëve
që kryet ma kërkojnë

unë saherë lëviz dorën
në një planet tjetër bie ti
dhe pa frikë hy në jetë e sillem në Rreth

në ty çdo gjë është e pathënë
kaq e thëna nëpër hënë
gur që fishkëllon-ndriçon cektirave-thellësive

bie në gjunj para teje
dhe lutem për forcën tënde
që Botën mban në shuplakë

2

re te unë
dhe Unë durimin ta fala

gjymtyrët e mia
janë trajtat e tua të derdhura nëpër Histori

re te Unë
po a do të ngrehë kullë prej teje Urë

ernave në mejdan
a do t'u dal a do t'i turpëroj

prezenti im a do të jesh ti
apo tkurrja ime do të më zbraz nga gjithçka e jotja

re te Unë
dhe Unë heshtjen e mësova të flasë

ja Promethe
zjarrin ta kthejnë kopilat

ve veshin në botën tënde të çuditshme
raste epike
në Erën e kozmetikës

ve veshin dhe dëgjoj kujisen e bravave ernave të vdekura
shirat e verdha
vërshimat

pastaj nxjerr Shpatën nga klefti i kohërave
Formën tënde më të re
fitoj

shaloj at e shaloj shpat

në lindje në perëndim
vida e vida
o At

ve veshin

po assesi të mësoj Fshehtësinë
se ku se ku gjithë ai durim në ty
guri im

II.

hudh gurin në hapësi
Sizifi plak me mund

prapë e hudh dhe e hudh
valë e më valë e i gjallë

pres me ditë e tres përditë
hapësi e hapësi kërkon

rrënjë lëshon në mundësi
në pamundësi erna tremb

hudh gurin në hapësi
hapësi çpon e çpon

kohëra e kohëra përgjak
dhe mund Sizifin plak

2

ç'gurron guri në gurinë
gur guri ndër gurë më i gurti

gur i gurëzur pranë gurit
gurth i nguruar rreth gurit

gurron guri në gurë gurësh
guro guroje gurin në gurinë

ç'guri pranë gurit gur guri
birë e parë e fyellit tim

3

nga ëndrrat e ujërat
hapësinën ta ruaj

nëpër duar më humb
nën këmbë më rrëshqet

më bart e më bart një breshkë
e në udhëkryq më le

ashtin ta fal
syrin tim të madh

thonjtë m'i le në fytyrë
shpirtin ma shprish

dhe prapë kokën time
mbjell për Farë

4

merreni këtë guri e hidheni
ku të doni nëse dëshironi

përtej fillit tim e fisit
përtej 9 plagëve të Gjergj Elez Alisë

në mes ëndrrës e zhgëndrrës
gozhdoni po deshtet Muroni

merreni këtë guri

pagëzoni ose lerëni pa emër
ndërrojani kohën ndërrojani klimën

lerëni pa tokë lerëni pa qiell

merreni këtë guri e hidheni
ku të doni

fortësia e tij na përjetëson

DROJA

vajta në gjah

gjuajta e gjuajta
etje e etje shuajta

murova një ëndërr
mbretëri e mbretëri mbretërova

vajta në gjah

lashë asht lashë lëkurë
vura një guri në kullë

në kullë mbylla
një yll

ruajna zot
nëse guri më tradhëton

LOJA E DRITAVE

guri luan e luan
as mur
as unur

në lojë dritash
ç'shkelqim
dhëmbësh

E PA-NJOHURA

ç'zog i bukur
po gjahtari i verbët dhe i pagojë

SE ÇDO GJË NDIHET ÇDO GJË SHIHET

KULLA

I.

deri te Kulla ime
udha e pa-njohur më çon

hap derën mbyll peisazhin
lëshoi grilat ngjyrë gri rreth meje

nën kokë
ve Çelsin dhe Shpatën

dikund në mes meje e botës
tufa kullot ëndrrat

II.

në asnjë arkë Fshehtësia

nëpër muret e humbura
hija ime më kërkon

ditë e natë natë e ditë
hija ime shetit pa mua

e në asnjë arkë Fshehtësia

balli im ngritet e ngritet
tufën mbulon në një Pyll

dikund në mes meje e botës

III.

ndez llampën

po ç'ka guri im
që nuk ze vend

lëviz e lëviz
tokë as qiell s'e pranon

e një mbretëri
ndjek një mizë

po guri im ç'ka
që rri pezull mbi botë

IV.

tash duket tash s'duket

hije s'është hije bën

mbështillet s'lidhet

rrjedh s'është lumë
brigje merr Botën ve n'gjumë

ç'shtillet s'zgjidhet

në të zon leh natë e ditë
vetveten s'e njeh sot as mot

qetësi kërkon shqetësim le

tash duket tash s'duket

dikund në mes meje e botës
Kullën ma ruan

V.

përditë e më shumë
përditë e më pak

në Kullën time
hy e dal dal e hy

pa Çelës pa Shpatë

se çdo gjë shihet
çdo gjë ndihet

e deri te ajo
udha e pa-njohur më çon

ËNDRRA QË VAZHDON

ËNDRRA QË VAZHDON

hekurishte hekurishte hekurishte
Njeriu tash në kokë tash në rrotë

dikund në një Spital Bota aborton
kopili heq shpirt në mes kopilave

ve buzën në buzë të sfigës
zjarri zgjon ëndrrën që vazhdon

në mbarim të një aventure të marrë
Njeriu mbyllet në andrallë

ç'fshehtësi në mes dhëmbëve
e Bota nëpër shnjestër përbihet

mbi kokën time zogun e yllzuar
përgjak shtiza e rrezeve radioaktive

hekurishte hekurishte hekurishte
Bota në vrap Njeriu në trap

MASHTRIMI

shënon mollën në degë
e pamundur ta këputish

shkëlqimi i saj të lëbyer

nga varrë e thellë
arin e botës derdh

molla formë s'ndërron

në gur të fatit shkel
mollën në degë qëllon

gërdheja të mbet në fyt

HAPËSIA

gjithnjë e më shumë ndjej të rënat e hapësisë në brinj

kaq shumë mullinj rrokaqiej përçues
fshatra qytete shtete
kaq shumë spitale në botë për një natë për një ditë
imzot

djathtas majtas
më sulmon vazhdimisht më shtyp
shpërngulje prapë nga lart posht nëpër vapë ngricë

përbihet në mua e nëpër mua majët e shemb
jasht meje e kohës
pëlhura ngjyrash end

pa frymë do të mbes

në brinj ndjej të rënat e hapësisë gjithnjë e më shumë

Bregut i afrohem
apo E pa-njohura
më pushton

DYSHIMI

nuk besoj në gurin
që s'heq më rëndë se të zit e thonit

as në atë që thuhet hapët
të kem në zemër rrena më e madhe është

pagjumësia s'lypset shëruar
bota zgjuat jeton edhe kur ëndrron

nuk i besoj zogut që fluturon lart
i besoj asaj që dora ime e arrin

syri i gjahtarit të mirë
dallon fluturimin në të parë

nuk besoj në atë që zbrazet
se ka për t'u mbushur ndonjëherë

dashuria ime oh dashuria ime
athua ti udhën ma tregon

MORTALE

në një Cirk
zdeshi vetveten
gjersa asht i gjallë mbet

në gërshër vu Gjuhën pastaj
nga fyt i tij i errët
rrodhën lumenj detra oqeane

e përtej Gurit e Murit hiri i tij

se zbraktësia e pafund e pafund
e pafund
krisht i rinuar

E PAKRYERA

vdekja kapërceu vetveten

ballin e ëndrrës sapo e preku
hoq shpirt

jeta e palindur krejt
art i lirë

DËFTORE

DËFTORE

kushedi prej kah kish ardhur prej cilës kohë kish
pikur i panjohuri
me një kokë në shpatë
e me një sy qorr
vorr

si mund të jetohet këtu Kish pas pyetur
po si jo Madhëri K'in thënë Ata
po guri
unur K'in shtuar Ata me brincë në duar

dhe guri sa çel e mshel sytë ish çarë nga një rrënjë
e padukshme

shtatë dryra shtatë net e shtatë ditë s'in çelur as
mbyllur në Kullë

po uji kah rrjedh uji
uji Madhëri K'in qeshur Ata po uji rrit këtë guri
mbi kokën mur

i panjohuri konak e më konak ish endur
me një kokë në shpatë
e me një sy qorr
vorr

një natë me shi kish pas pyetur pastaj për zjarr

s'dimë ç'është zjarri K'in thënë Ata

dhe kish vetuar në male
kish djegur
në fusha

kushedi prej kah prej cilit det kish fryrë një stuhi
atëherë
shi kish rënë e toka çarë prej thatësisë
copë e grimë bërë qielli prej shpatave prej thundrave
e shi kish rënë ditë e natë

të panjohurin thonë se juga e kish kapërdirë
thonë se veriu gjurmët ia kish fëshirë

një mot me pjallmë ia kish behur një udhëtar i çalë
me një gomar

prej çfarë sëmundjesh vuajnë
çfarë emra u ngjeshin fëmijëve kafshëve
kish pas pyetur gjithçka kish pas pyetur o zot

në një kohë të pakohë Ata i k'in treguar malet

atje ka gjarpërinj Kish pas thënë udhëtari
ka Madhëri po nuk na hanë K'in thënë Ata
po ç'bëni atje lart Kish pas pyetur pastaj udhëtari
rrimë me zogj rrimë me ujë K'in thënë Ata

e te pragu i Kullës kish plasur gomari nga marazi

udhëtarin e çuditshëm
e k'in kërkuar në male e k'in kërkuar në fusha
sot as mot s'e k'in gjetur
as zjarri s'ish shuar ndër prita

pastaj kish ardhur sulltani
oh vdekje si të mban Kulla brendë
sulltani kish shkuar kish ardhur krali
krali kish shkuar kish ardhur i biri i sulltanit

kalit i k'in dhënë emër e dritën e syrit harruar medet

kohët prapë 'in ndërruar në gurë e plakur në mur
dhe dritaret 'in mbyllur
e hapur
në një përrallë

një ditë për një ditë
Ata s'in ngjitur në male s'k'in rënë në fusha
në sy qiellin e k'in fshehur
dheun ndër dhëmbë

pas shumë e shumë vitesh kish pas ardhur një tregtar
gjithçka kish pas shitur e blerë ai i giorë i padorë
kish pas pyetur pastaj për iks sëmundje për ëndërra emra
ata k'in qeshur k'in luajtur rrotën e motmotit'

dhe prapë tërmete k'in ndodhur
e mullinjtë
bluar

k'in kaluar ditë k'in kaluar vite k'in kaluar shekuj e
një Verë
një Djalosh me fyell peshë kish çuar Gjakun
peshë kish çuar Valën

Brigje në dorë ju paça

TRAUMATIKA E BOTËS DHE TJETËRSIMI I SAJ*

1. Përkujtim

Çka mund të themi sot për *Torzon* e Ali Podrimjes, sot, thua ja mbas një distance kohore prej dhjetë vjetësh, mbas asaj distance, e cila sikur këtë libër e ka bërë *fakt letrar*, jo vetëm në kuadër të poezisë së autorit po edhe në kuadër të poezisë sonë. Është kënaqësi e veçantë kur dikujt i bie ta paraqesë një vepër me rastin e ndonjë ribotimi, sepse e di se ajo vepër ka siguruar një prani të opinionet e ndryshme, qofshin ato amatore apo profesionaliste, e sidomos atëherë kur mendon se është bërë fakt i pakapërcyeshëm në rrjedhën e ndonjë procesi letrar e intelektual. Edhe vetë, duke u interesuar për këto probleme, *Torzon* e kam konsideruar si fakt të rëndësishëm letrar. Ndoshta këto pak refleksione janë të ngjyrosura me pak ndjenjë të momentit të shkrimit, po ç'të bëjmë, kam të drejtë në këtë të vërtetë timen, po fundi i fundit, e vërteta duhet të afirmohet që të bëhet e vërtetë e përgjithshme, apo ndoshta është e vërtetë se e vërteta ekziston në forma të ndryshme dhe, varet prej nesh, prej vullnetit tonë të drejtë dhe prej guximit që ta afirmojmë e ta themi atë, sepse, përndryshe mbetet e vërtetë e vdekur... e ky libër insiston në një të vërtetë, që mund të themi se është e tij, e vërtetë e vërtetësisë artistike.

---

* Psthënia e botimit të dytë të vëllimit “Torzo”, botuar nga “Rilindja”, më 1979. Titulli është i redaksisë së këtij botimi.

2. Standardizimi poetik

Është e dhënë e bindshme se më këtë libër Ali Podrimja e arrin standardizimin e poezisë së tij, do të thotë të tekstit të tij poetik. Me këtë term dhe me këtë konstatim kuptojmë se poezia e tij merr formën e një stabiliteti dhe nivelizimi në vetë strukturën e poezisë dhe në kuptimin e saj. Kjo, pos të tjerash, do të thotë se i gjithë libri i poezisë përbën një nivel të përbashkët, ku çdo varg dhe çdo poezi është krijuar në atë mënyrë që të qëndrojë në pavarësi të tërësisë, e vazhdimisht në kuadër të tërësisë. Pra këtu kemi të bëjmë me tendencën që çdo poezi e librit të jetë poezi *në vetë*, një mikrobotë që ekziston dhe flet vetë. Ndërsa në kuadër të librit nuk mbetet tjetër pos t'i kërkojmë relacionet midis poezive, që përbëjnë tërësinë e përgjithshme të tij. Ky koncepton i realizuar në këtë libër na përkujton marrëdhëniet dhe ndërmarrëdhëniet e atyre si i jep Étienne Souriau, i cili prozodinë e pastër, poezinë dhe letërsinë e merr si arte të paartikuluara, çfarë thotë se ato përmbajnë nga diçka nga të gjitha llojet e arteve. Në vijim të eksplikimit të këtij konceptoni, do të shtonim se formësimi poetik i librit *Torço*, thuajse më shumë i përket fushës së arteve të *Volumenit*: skulpturës dhe arkitekturës. Më tutje: thuajse çdo poezi del nga një *koncepton skulptural*, që ajo, me pavarësinë e vet, si vetë figura skulpturale të qëndrojë në hapësirën e kuptimit. Këtë koncepton duhet ta kuptojmë jo vetëm në planin fizik të ekzistimit të figurës, por, në këtë poezi, edhe si kuptim të plotë, pra në qarkun e botës së tij filozofike.

Këtë këndshikim na e imponon titulli i *Torços*, i cili në planin e strukturës së tekstit poetik përmban një botëkuptim të tillë që e thamë më sipër, e në planin semantik, të kuptimit të tij, do të gjejmë elemente kapitale, që e mbajnë të gjallë dhe e fuqizojnë atë botëkuptim.

3. Torzoja dhe torzioni

Semantika e figurës *torzo*, etimologjikisht dhe realisht na sjell te kuptimi burimor se ajo është figurë njerëzore e dëmtuar, e gjymtuar, e cunguar, fundja e deformuar, baras me shëmtinë. Dhe kjo torzo ngritet nga procesi *i torzionit*, i deformimit maksimal të figurës njerëzore. Pra, përmes torzionit fitojmë atë torzon gjithëherë të pranishme si e mbetur e artit njerëzor.

E semantika e torzos që ngritet nga kjo poezi realizohet në konceptin poetik – të jipet fotografia e njeriut dhe e botës që, *de facto*, është torzo, gjymtësi, sepse po ashtu është një figurë, një imazh që “*noton*” nëpër kohë e hapësirë. Poeti e percepton mjaft qartë artistikisht këtë figurë si një *perpetuum mobile*,

gjithkund jam e kurrkund s'jam

*në ndonjë kohë po më takuat ndonjëherë
ju lutem mos më lerëni pa e emër*

(Torzo)

Ideja qendrore e torzos materializohet nga torzioni i botës dhe njeriut, të dhënë përmes një gjuhe të fortë, kundërvënëse, e jo drejtpërdrejt që do të jepte ekzaltimin. Përkundrazi këtu ndeshemi me *brençën*, e cila për t'u realizuar, përdor të vetmen mundësi të artit, ironinë e skajshme të ngritur nga revolti i njeriut të revoltuar, i cili ndien neveri të pakufishme ndaj botës së torzionuar. Ky negativum poetik është afirmim i tërthortë i pozitivumit të njeriut dhe të botës. Kështu në relacionin njeriu-bota, që është një ndër më të rëndësishmit në gjithë poezinë e këtij poeti, e që fillon nga *Torzoja*, realizohet qëllimi i tij që të kërkohen elementet qenësore të qenies njerëzore në dy fusha ku ajo ekziston: njeriu si ide, si mundësi dhe njeriu si realizim, si produkt shoqëror e njerëzor. Duke dhënë diagnozën e njeriut të realizuar, përmes një analize mjaft të fuqishme poetike, në mënyrë fare të qartë dhe bindëse del ideja mbi njeriun, si kërkesë e natyrshme që ajo ide e tij të realizohet drejt e plotënisht. Pra ideja e tij mbi njeriun dhe

fushën e qeniesimit të tij, botës, është *bregë për mosrealizim*, e që këtë mosrealizim e sinjalizon përmes shkatërrimit, fundosjes, ironike të elementeve ekzistuese. Përndryshe, duke e nxjerr këtë relacion, në gjendjen ekzistuese, si alogjik, pra duke e vënë në parimet e alogjikes, poeti konstituon një ironi të fortë e shkatërruese.

Ja edhe një shpjegim tjetër. Etimologjikisht fjala *botë* korrespondon me shoqërinë, me bashkësinë njerëzore është një qenësi, realizimin e së cilës e bart qenia njerëzore. Në këtë poezi, kjo merr kuptimin shenjzues-simbolik dhe shpesh del si objekt-simbol. Kështu bota si hapësirë kohore-sociale e ekzistimit shpirtëror lidhet ngushtë me faktorin që e krijon kuptimin e saj, me njeriun. Pra, semantikisht, bota është fushë e realizimit të njeriut dhe, njëkohësisht rezultat i relacioneve njerëzore. E kështu duket semantika sociale-etike e botës. Pos kësaj, në poezinë e Podrimjes mund të nxjerrim një regjistër tjetër të botës-njeriut, që është më i degëzuar. Regjistri semantik i poezisë së Podrimjes mbi botën është ky: bota me sëmundje si fenomen, me dhembje, e ndotur, bota me Kalin e Trojës, me maca të zeza, me Perëndi të tipeve të ndryshme, etj. Përfundimi: bota si produkt i njeriut, si shenjë e raporteve njerëzore nuk korrespondon me vlerën e saj, me shenjën që i duhet dhe që i përket. Është shenjë e pavlerë. Fotografia e botës te *Torzoja* është: negative, imazh me mesazh negativ si konstatim, e kur dihet se çdo konstatim i drejtë jep diagnozën e mirë dhe zgjidhje pozitive, atëherë na inkurajon.

Dhe narratori poetik ëndërron e sheh se si, nga gjithë ky *negativum*, arkeologët e kohërave moderne kërkojnë buzëqeshjen e humbur të botës. Pastaj një përkujtim:

*njoh një njeri
lakuria shëtit nëpër botë*

*në vend të kravatës
gjarpërin lidh për qafë*

(BALADË PËR NJERINË)

Përmes zëvendësimit opozicional të *kravatës* me *gjarpërin*, mjaft i qëlluar, që del nga një analogji metaforike poetike, poeti jep një ndër figurat më të thelluara ironike-tragjike, e cila mund të hyjë, lirisht, ndër shembujt më të realizuar jo vetëm të poezisë shqipe, po edhe të poezisë bashkëkohës në përgjithësi. Them kështu, sepse kjo figurë poetike është kuinstencë (qenësi e kulluar) e kuptimit artistik. Pastaj: ky njeri në fushën e bardhë, madje lakuriq fizikisht e shpirtërisht, pra baras me të shkrep tën, me shkretëtirën. Ngjyra e *bardhë*, kaq e pranishme në këtë tekst poetik, shënjon asnjësinë e njeriut, ku mundësia e realizimit të tij gjendet në shkallën zero të ekzistimit, siç do të thoshte filozofi dhe kritiku francez Roland Barthesi (Roland Bart).

Me këtë Podrimja sjell një *gjysmëbotë*, një *gjysmënjeri*. Mungon bota e plotë, të cilën e do dhe, e kërkon përmbushja e saj në mungesë. Do shenja të vërteta, të plota, ekuivalentet me gjërat, me fjalët dhe me kuptimet.

Këto universalie poetike i nxjerr nga sfera të ndryshme të ekzistimit: në atë historike dhe në atë bashkëkohëse, pastaj në planin e përvojës së kombit të vet dhe të përvojës së përgjithshme historike e filozofike. Duke konstatuar dhe duke dhënë torzionin në këto plane, ai thujse e barazon atë dhe e gjen si prani të përhershme në të dy kontekstet kohore të sipërpërmendura. Dhe le të shohim lidhjen e këtyre dy konteksteve në vepër. Konkretisht:

*e kobërat sytë
njëra tjetrës ia nxorën
me esbtrat tanë*

(KOHË E GURIT)

*ti je i vetmi kujtim nga antika
kuptim as ngjyrë s'ke humbur*

-----
ketheu në vargun e Homerit

(KALI I TROJËS)

në këtë fushë të bardhë njerinë vallë si e harruam

(SI E HARRUEM...)

Planeti bosh e kokat plot varre

(LOJA E PAKRYER)

*fjalët e humbën fuqinë magjike
kur kurrkush më s'mendon me kokë të vet*

(PËR DASHURI TË REJA...)

I sollëm këto vargje, sepse e gjithë poezia e këtij libri është mendim autonom dhe e maksimalizuar kuptimisht, sa që edhe mendimi më i mirë thënë për shpjegimin e tyre, nuk i kapërcen kursesi. Dhe është gjë e mirë kur aparati i analizës nuk arrin ta shtrojë artin. Thënë ndryshe, poeti ia del të na japë traumatikën e botës në vazhdimësi dhe tjetërsimin e saj si fenomen në kohën e inflacionit të vlerave të fjalës, të mendimit dhe të veprimit. Pra ai reagon poetikisht, madje mjaft me sukses.

4. Midis Idesë dhe Konstatimit

Zakonisht në analizën e një diçkaje kemi dy tipe vlerësimesh: ato që nisen nga Ideja dhe e japin idenë në mosrealizimin e saj, që na duken gjithmonë më interesante dhe më vizionare, më të këndshme dhe më të bukura, prandaj i duam dhe duam të fundohemi atje si dhe ato vlerësime që nisen nga Realja, që shpesh nuk na kënaqin dhe na sjellin zymtësi e brenga të tjera.

Mirëpo, mendimi bashkëkohës teorik mbi këto fenomene, nuk i ndan këto dy pikënisje, po i merr si komplementare përngatendimi. Si duket këtë na e jep edhe poezia e *Torzos* së Podrimjes. Shkurt, poeti duke dhënë dhe duke analizuar torzionin e gjithhershëm të ekzistimit të botës dhe të njeriut, arrin në konstatime të hidhura, që i metaforifikon me emërtimin Torzo. Madje para torzos poetike të poetit arrijmë vetëdijen për figurën komplete të njeriut dhe të botës. Elementet e kësaj poezie na i përkujtojnë figurat minimale, në çdo aspekt, të Giacomettit, që mund t'ë lidhim me atë konceptcionin skulptural të poetit të përmendur diku në fillim të kësaj fjale, i cili atij i ka shërbyer si pikënisje dhe si finalizim i rezultateve të konstatimeve të tij poetike.

Fund i fundit, poeti nuk do torzo, po figura, qenie komplete. Idealizëm i bukur poetik e artistik! Por, si gjithmonë kur është fjala për funksionin e artit, i nevojshëm dhe fisnikërues...

Prishtinë, janar 1979

Ibrahim Rugova

PËRMBAJTJA

HIJA E TOKËS	7
I.....	9
Epika.....	9
Unë, biri yt.....	10
Shtëpia ime pa qetësi.....	11
Ikën pëllumbat.....	12
Hija e tokës.....	13
Ankthi.....	15
Përtej dhembjes.....	16
I panjohuri.....	17
Toka jonë e fëmijëve tanë.....	18
Revolucionet.....	19
Rrëfimi.....	20
Rënkimi.....	21
Ninullë guri.....	23
Mallkimi.....	24
Një natë nga netët pa gjumë.....	25
II.....	27
Zogu.....	27
Kah rridhte gjaku.....	28
Qeni im ka lehur në shushurimën e plepave.....	29

Varre lanë pas	30
Gjelit tim pendlat ju ndërruan.....	31
Pas kokës sime.....	32
Gjerësitë e jetës i përflaku ngjyra e përrallave.....	33
III.	34
Bjeshka dhe njeriu.....	34
Era fryn.....	35
Unë ik prej shiut.....	36
Tehut të shpatës marshuam.....	37
Emri i gdhendur në gurë.....	38
Dita e parë, dita e mbramë	39
IV.	40
Mëngjesi.....	40
E pakufi je si shpirti im	41
Në udhëtimin tim të kam zbuluar.....	42
Dua të jem.....	43
Edhe.....	44
Drini i Bardhë.....	45
Nata.....	46
Lindja e madhe	47
Lutja ime.....	48
Luftëtari.....	49
V.	50
Në mes meje e Kosovës.....	50
Në udhëtim edhe një dashuri	51
Voglushi im me emër të çuditshëm.....	52
Betimi.....	53
Epilogu ose biseda e një poeti me vetveten	54

TORZO	55
Maca e zezë.....	57
KOHA E GURIT	58
Rozafati.....	58
Koha e gurit	59
Balada për dhëmbin e ujkut.....	60
Rreth nesh e botës	62
Emrat tanë.....	63
Si të këndojmë kur gjithçka liruam	64
KALI I TROJËS	65
Ai është në mes të njerëzve	65
E ti s’i harrove asnjëherë.....	66
Pas shkundullimës gjurmat t’i fshijnë.....	67
Më i ri mbete se ishe	68
Ktheu në vargun e Homerit	69
POEMA E HESHTJES	70
Emra ka harruar	70
Në nofulla të një kohe heshtjen përtypim	71
Metafora e jetës sime	72
Eci rrugës sime ajo më ndjek pas.....	73
Kur dashurohem në fuqinë e rrufesë	74
Si e harruam njerinë në fushën e bardhë	75
Shiu dhjetë vjet s’pushon në një legjendë.....	76
Shtat lëshon një lullkuq	77
Një ditë	78
Pas rënjes pas ngadhënjimit.....	79
HIJA NË PASQYRË	80
Balada për njerinë që shetit lakuriq nëpër botë	80
Loja e pakryer	81

Gjithkund po më ndjek shiu dhe heshtja	83
Zotit i lutet e zoti e pështyn	84
Maska	85
Hija në pasqyrë	87
TORZO	88
Ç'po ndodh me mua	88
Me një trëndafil në dorë	89
Unë eci shiu bie	90
Zotin pahiri e krijova njëherë	92
Torzo	93
Ngjyrat e harrimit	94
Ma thuani emrin	95
PËR DASHURI TË REJA JETA ËSHTË TEPËR E VJETËR ..	96
Vonë do të vdesë kjo stuhi në bredhje	96
Kurrë atë emër	97
Nata e kujtimeve	98
Të kam pasë thënë një ditë	99
Ekstaza	100
Deshta njëherë një dashuri	102
Për dashuri të reja jeta është tepër e vjetër	103
NË PARALELEN IKS PËLCET NJË BOMBË	104
Shiu	104
Njeriu ku mbet	105
Duke kërkuar njerinë	106
Përralla	107

FOLJA	109
Koka e humbur në krosin automobilistik.....	111
PYLLI	113
Është një pyll	113
Baladë mbi sopatën.....	115
Baladë mbi bishtin	116
Zjarri	117
Kronika të kalorësve të zez.....	118
Një fyell e një yll në një pyll.....	119
Kashë e lashë	120
NJERIU I BARDHË NJERIU I ZI	121
I. Njeriu i bardhë njeriu i zi	121
II.	123
III.	125
IV.....	126
V.	127
VI.....	128
KËNDEJ E ANDEJ SYRIT T'FYELLIT	130
Sëmundja e familjes sime 1-4	130
Në gjah.....	134
Te ishulli larg vetes.....	135
Koka e artë 1-2	136
E FYELLI KËNDON PA I RËNË KUSH	138
Koha ime 1-2	138
Dhëmb i zi	140
Etjet.....	141
Flaka e vjedhur	143
E fyelli këndon pa i rënë kush.....	144
Loja e fatit	145

Buzëqeshja	146
TRIUMFI	147
Ishulli i vdekjes	147
Apokalipsa.....	148
Pa folje.....	149
Ëndrra do t'më zgjojë.....	150
Në rojën e vdekjes	151
Bukur është	152
Triumfi.....	153
Rebelimi.....	154
Kredo	155
EMRAT E SHKIMBUR	156
Bibla	156
Karrigia	157
Baladë blerake.....	158
Spiralja	159
Emrat e shkrimbur.....	160
Një bukuri e paparë	161
NJERIU ME PLAGË NË KOKË	162
Njeriu me plagë në kokë	162
CREDO	163
FISHKËLLON E KAFSHON	165
E guri im rrokulliset.....	165
BARDHË	166
Ishulli	166
Valore.....	167
Bardhë.....	168

E SYRI TË ZMADHOHET.....	169
Cung i vetëm në pyll.....	169
II.....	170
III.....	171
IV.....	172
V.....	173
VI.....	174
NË NJË PLANET TJETËR BIE TI.....	175
Guri.....	175
II.....	178
Droja.....	182
Loja e dritave.....	183
E pa-njohura.....	184
SE ÇDO GJË NDIHET ÇDO GJË SHIHET.....	185
Kulla.....	185
II.....	186
III.....	187
IV.....	188
V.....	189
ËNDRRA QË VAZHDON.....	190
Ëndrra që vazhdon.....	190
Mashtrimi.....	191
Hapësia.....	192
Dyshimi.....	193
Mortale.....	194
E pakryera.....	195
DËFTORE.....	196
Dëftore.....	196
TRAUMATIKA E BOTËS DHE TJETËRSIMI I SAJ.....	201

ALI PODRIMJA

VEPRA

Vëllimi i tretë

Prishtinë, 2013

Botues:

AKADEMIA E SHKENCAVE DHE E ARTEVE E KOSOVËS

Design: ZENI BALLAZHI

Radhitja & faqësja: BURIM REXHEPI

Lektor & korrektor: SHEFQET RIZA

Madhësia: 13.5 tabakë shtypi

Tirazhi: 500 kopje

Formati A5 (14.8 x 21 cm)

Shtypi: FOCUS-PRINT, Prishtinë-Shkup

Katalogimi në botim – (CIP)

Biblioteka Kombëtare dhe Universitare e Kosovës

821.18-1

Podrimja, Ali

Vepra = Works / Ali Podrimja. - Prishtina : Akademia e Shkencave dhe Arteve e Kosovës : Seksioni i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, 2013. - libra ; 21cm.

Vëllimi 3 : Hija e tokës ; Torzo ; Credo ; Folja. - 216 f.,
portreti i autorit

Traumatika e botës dhe tjetërsimi i saj / Ibrahim Rugova : f. 201-207

ISBN 978-9951-615-14-3

ISBN 978-9951-615-17-4